

SĂPĂTURILE DE LA TINCOVA

(com. Sacul, r. Caransebeș, reg. Timișoara)

IN HOTARUL satului Tincova, la 20 km depărtare de Lugoj, pe malul drept al râului Timiș, în partea de sud-est a satului, pe latura dreaptă a conului de dejecție al pîrîului Valea Mare în malurile văii Ungurului, vale recentă, care străbate pe mijloc depunerile acestui uriaș con de dejecție, I. Stratan, directorul muzeului raional Lugoj, a descoperit numeroase așchii de silex, un nucleu microlitic și lame care trădau pentru prima oară prezența paleoliticului în aer liber în Banat.

Muzeul raional Lugoj în colaborare cu sectorul paleolitic al Institutului de arheologie al Academiei R.P.R., au făcut o cercetare la fața locului, executînd și un mic sondaj în zilele de 12—13 noiembrie 1958, constatînd următoarele:

Pe mijlocul conului de dejecție în deschiderile naturale din malurile văii Ungurului, se observă sedimentări torențiale de pietrișuri puțin rulate — material alohton — cu nisipuri, care arată limpede ultimele oscilații climatice ale perioadei cuaternare.

Componența petrografică a pietrișurilor alohtone, total deosebită de aceea a prundișurilor actuale ale Timișului, exclud atribuirea acestei forme de relief unei terase mijlocii a Timișului.

Ultimele depuneri care ne interesează sînt cele lutoase, care se aștern peste o bandă de pietrișuri cu o grosime ce depășește 1 m, pietrișuri suprapuse și ele peste o depunere de nisipuri lutoase.

Grosimea maximă a ultimelor depuneri — cele lutoase — este de circa 2,50 m dintre care aproape 2 m lut roșn cu desprindere prismatică pe verticală și crăpături cu infiltrații de lut albăstrui.

Peste acest strat se suprapune o pătură de lut gălbui prăfos în grosime de 0,20—0,30 m, urmat de o pătură de podzol cenușiu bogat în humus, groasă de 0,20—0,25 m.

Stratul de cultură este situat între adîncimile de 0,90—1,20 m.

În schema noastră geocronologică, stratul de cultură se situează în partea de sfîrșit a depunerilor roșcate ale ultimului interstadiu.

Fenomene periglaciare de tipul crăpăturilor celulare sînt prezente documentînd o fază de tundră.

Stratul gălbui prăfos aparține ultimului stadiu, iar vegetalul—actualului.

După numărul mare de piese, — peste 250 buc. aflate pe o suprafață de numai 1,75 m² — ne aflăm în fața unei așezări neobișnuit de bogate.

Dintre cele 250 buc. reținem: 3 bulgări de roci silicioase cu încercări de detașare, din care unul transformat în gealău, un nucleu microlitic, două percutoare fragmentare, trei gratoare, un burin, patru lame retușate, 12 lame microlitice,

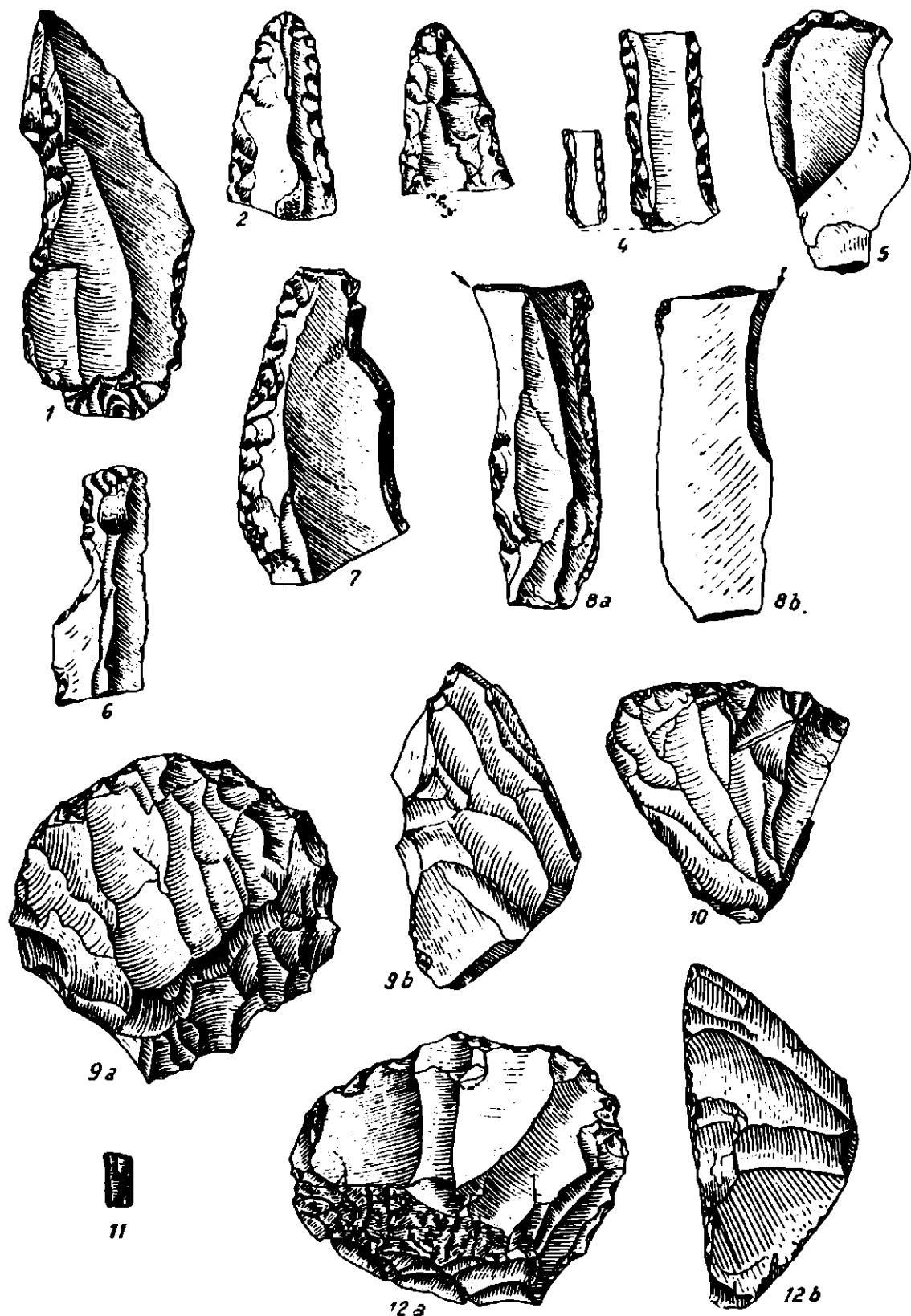

Fig. 1. — Obiecte litice din nivelul aurignacian superior: 1, 6, lame cu encoche; 2, 3, 7, lame retușate; 4, 11, fragmente de lame microlitice cu latură teșită; 5, gratoare pe virf de lamă; 8a—8b, burin de unghi; 9 a—9 b și 12 a—12 b, gratoare înalte nucleiforme; 10, nucleu.

două fragmente de lamă cu retușe marginală, două lame cu scobituri, iar restul așchii și spărturi.

În ceea ce privește materia primă, majoritatea pieselor sînt lucrate dintr-un opal gălbui închis cu irizări negre. E vorba de un silex hidrotermal al cărui loc de aprovizionare urmează a se afla.

După materialul cules, în sondajul stratigrafic executat aici, putem afirma că ne aflăm în fața unui paleolitic superior în faza de microlitizare, și anume în aurignacian.

În urma cercetărilor de suprafață s-a putut constata că așezarea paleolitică de la Tincova, are o întindere neobișnuită față de ceea ce cunoaștem pînă în prezent în alte regiuni — Ceahlău, Cremenea. De aceea se impune ca neîntîrziat să se programeze săpături de mare amploare pentru dezvelirea, măcar în parte a unei așezări paleolitice de importanță acesteia.

E prima așezare paleolitică în aer liber în Banat și ea atare merită întreagă atenție.

C. S. NICOLĂESCU-PLOPȘOR și I. STRATAN

РАСКОПКИ В ТИНКОВЕ

КРАТКОЕ СОДЕРЖАНИЕ

Палеолитический отдел Института археологии Академии РНР в сотрудничестве с Лугожским районным музеем произвел небольшую разведку в поселении, расположенном на поверхности на краю деревни Тинкова, находящейся в 20 км от г. Лугожа.

На площади лишь в 1,75 м² было собрано свыше 250 предметов. Автор считает, что речь идет о микролитической стадии верхнего палеолита, а именно, о среднем ориньякском периоде.

Поскольку это первая, известная до настоящего времени в Банате палеолитическая стоянка на открытой поверхности, необходимо уделить ей особое внимание.

ОБЪЯСНЕНИЕ РИСУНКОВ

Рис. 1. — Каменные изделия из верхнего ориньякского горизонта: 1, 6, пластины с отбоями; 2, 3, 7, ретушированные пластины; 4, 11, фрагменты микролитических пластинок с отбитыми краями (à bord abattu); 5, скребки из острого конца пластины; 8a—8b, долото с угловым выступом; 9a—9b и 12a—12b, высокие скребки нуклеусовидные; 10, нуклеус.

LES FOUILLES DE TINCOVA

RÉSUMÉ

En collaboration avec le Musée régional de Lugoj, le secteur paléolithique de l'Institut d'Archéologie de Bucarest a exécuté un petit sondage dans une station de plein air, située sur le territoire du village de Tincova, à 20 km de Lugoj.

On y a recueilli plus de 250 pièces, sur une surface atteignant à peine 1,75 m². Les auteurs estiment se trouver en présence de la phase de microlithisation d'un paléolithique supérieur, à savoir, aurignacien.

Étant donné qu'il s'agit de la première station paléolithique de plein air découverte dans le Banat, une attention spéciale lui sera accordée.

EXPLICATION DES FIGURES

Fig. 1. — Objets en pierre du niveau aurignacien supérieur: 1, 6, lames à encoches; 2, 3, 7, lames retouchées; 4, 11, fragments de lames microlithiques, à bord abattu; 5, grattoirs sur pointe de lame; 8a, 8b, burin d'angle; 9a—9b et 12a—12b, hauts grattoirs nucléiformes; 10, nucléus.